

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

A.nr: 061

J.nr:

01.09.2008

Høring vedr. leges melding til politiet om unaturlig dødsfall

Landsforeningen uventet barnedød ser positivt på forslaget om forskriftsendring som innebærer at lege gis begrenset unntak fra taushetsplikten ved melding om unaturlig dødsfall hos barn fra 0 til 3 år. En regulering av gjeldende forskrift vil innebære at observasjoner og funn ved dødsstedet nedtegnes/dokumenteres i barnets journal og at denne dokumentasjonen overleveres til politiet ved mistanke om straffbare forhold. Videre understrekes det at rettsmedisinere skal ha "tilgang til all dokumentasjon av betydning for fastsetting av dødsårsak", inkludert sykehistorie og opplysninger fra en eventuell dødsstedsundersøkelse. Presisering av leges meldingplikt og meldeplikts innhold anses som nødvendig forskriftsendringer slik at det blir gitt et aktuelt rettsgrunnlag for leges meldeplikt til politiet ved mistanke om straffbare forhold.

Landsforeningen uventet barnedød er særdeles opptatt av at dødsstedsundersøkelse ved plutselig og uventet dødsfall i sped- og småbarnsalder innføres. Vårt primære ønske og anliggende er imidlertid at dette blir en obligatorisk ordning og at undersøkelsene utføres av en faggruppe/sakkyndige som innehar nødvendig kompetanse. Vi mener at det er sær viktig at gruppen som skal utføre dødsstedsundersøkelsen har rettsmedisinsk kompetanse. Dette vil blant annet sikre god vurdering av opplysninger og funn på dødsstedet.

Selv om undersøkelsene ikke skal anses som et helsetilbud til foreldrene, vil dødsstedsundersøkelser uansett ha betydning for barnets foreldre. Foreldre som akkurat har mistet sitt barn befinner seg i en akutt fase preget av sjokk og krise. I en slik situasjon er det å få faktabasert informasjon omkring plutselig barnedød av stor betydning. Det viser seg å ha terapeutisk effekt for mange. Denne kompetansen har rettsmedisinere i Norge og Rognumrapporten viste at foreldre satte stor pris på å treffe krybbedøksperter/rettsmedisinere ved undersøkelse av dødsstedet umiddelbart etter at barnet døde. Rapporten viste også at foreldrene opplevde det svært positivt å få møte personen som hadde obdusert deres barn på dødsstedsundersøkelsen.

Obligatoriske undersøkelser utført av sakkyndige rettsmedisinere vil bidra til klarhet i roller, gi bedre grunnlag for fastsettelse av dødsårsak og det vil sikre nødvendige forutsetninger for bruk av krybbedøddiagnosen etter internasjonale definisjoner. Videre vil også innhenting av kunnskap for å forebygge nye plutselige barnedødsfall gjennom obligatorisk undersøkelse av dødsstedet bli mer troverdig da dette vil favne alle de rundt 50 sped-og småbarnsdødfallene i året. Sist, men ikke minst, vil man med obligatorisk undersøkelse unngå mistenkeliggjøring av foreldre som ikke deltar i ordningen.

Da det imidlertid ikke er planlagt en slik obligatorisk ordning, er vi opptatt av at ordningen skal evalueres etter ett års tid. Spesielt viktig fokus for evalueringen må være hvordan det "obligatoriske tilbud om dødsstedsundersøkelse" blir presentert, hvordan tilbudet blir oppfattet og hva konsekvensene for dem som velger å ikke ta imot tilbudet blir? Informasjon som skal gis til foreldrene vedrørende tilbudets formål og innhold, form og konsekvenser vil være av vesentlig betydning for om foreldre velger å samtykke eller ikke. Særlig utfordrende er dette fordi informasjon skal gis til foreldre i sjokk og krise. Hvordan sikres det at informasjonen blir god nok og mest mulig ensartet, slik at et foreldrene kan gi et "informert og forstått samtykke" (jfr strenge juridiske krav til gyldig samtykke)? Kan et resultat bli at redselen for å bli straffeforfulgt gjøre at noen sier nei? Vil noen føle seg presset til å samtykke? Et annet viktig og interessant spørsmål er om og hvordan evt legen skal orientere til politiet dersom noen foreldre velger å ikke ta i mot tilbud om dødsstedsundersøkelse. Vi frykter en fare for økt mistenkliggjøring av disse foreldrene, både fra helsepersonell spesielt og befolkningen generelt. Dette hadde man kunnet unngå dersom tilbudet var obligatorisk.

Vi er opptatt av at dødsstedsundersøkelse ikke bare skal ivareta barnets rettsikkerhet, men også foreldrenes rettssikkerhet. At dødsstedet undersøkes i tillegg til obduskjon og opptak av sykehistorie, er viktig for omsorgen til det døde barnet fordi det sikrer best mulig grunnlag for å kunne fastsette riktig dødsårsak. Det er viktig å sikre at riktig diagnose/dødsårsak fastsettes. Det er like viktig å få bekreftet foreldres uskyld som å avdekke de tilfellene der foreldre har utført kriminelle handlinger. Det er av stor betydning at det finnes ordninger og rutiner som sikrer at uskyldige foreldre blir renvasket for mistanke og at skyldige foreldre blir stilt til ansvar Dette er også av stor personlig og samfunnsmessig betydning.

Med hilsen
Landsforeningen uventet barnedød

Trond Mathiesen
Generalsekretær

Trine Giving Kalstad
Fagsjef